

N:o 65.

Af Herr *A. Grill*: Innefattande förslag att Östra stambanan måtte från Nässjö få sin sträckning öfver Mjölby och Motala till Hallsberg, m. m.

Hans Maj:ts Konungens Tal vid Riksdagens öppnande lemnade oss förhoppning att vid denna riksdag vore att förvänta nådigt förslag om Östra stambanans fortsättande, och har detta förslag nu ingått. Genom de samtidigt å många håll väckta förslagen om nya jernvägars byggande och genom de många och noggrannt verkställda undersökningarne af terränger och trafik-förhållanden har en klarare insigt under förloppet år kunnat vinnas i dessa frågor, än som förr varit möjligt, och till följd häraf har hos mången uppstått den öfvertygelsen, att den förr såsom gifven antagna riktningen för Östra stambanan, eller från Nässjö öfver Mjölby till Norrköping icke vore den för Riket i dess helhet bästa.

Utän att på minsta vis vilja förringa vigten af denna riktning för Östra stambanan, särskildt för den ort, genom hvilken den skulle komma att gå, vågar jag dock fästa Riksdagens uppmärksamhet på den sträckning, som, efter mitt förmenande, skulle bäst uppfylla alla villkoren för en stambana, byggd på Statens bekostnad. Denna sträckning skulle vara den förut antagna från Nässjö till Mjölby, men från Mjölby skulle banan söka kortaste vägen till Vestra stambanan, förbi Skenninge och Motala till Hallsberg, der banan från norr möter. Vägen från Nässjö till Mjölby är förut föreslagen och på Statens bekostnad undersökt. Vägen från Mjölby till Hallsberg förbi Skenninge och Motala har på enskild bekostnad blifvit undersökt för bana af 3,5 fots spårvidd, och uppgår byggnadskostnaden utan materiel till dessa 8,9 mil, till följd af gynnsamma lokalförhållanden, blott till 2,767,500 R:dr R:mt, eller per mil 310,955 R:dr R:mt.

En enda blick på kartan visar huru naturlig denna riktning är. Sammanbindande genom den genaste väg södra och mellersta Sverige, kommer den, då Falu—Frövi-banan blifver färdig, att utgöra Sveriges centralbana från norr till söder, med utgreningar åt de viktigaste håll, och blir i strategiskt hänseende så väl belägen som kan önskas; men — äfven innan Falu—Frövi-banan kommit till stånd — sätter den ett af

Sveriges viktigaste bergs- och bruks-distrikter, eller Nora bergslag, i direkt förening med en af landets rikaste sädesbygder, Östergötland, och eger derjemte en tillräckligt stor lokal-trafik, för att såsom lokal-bana vara berättigad till största uppmärksamhet. Vid densamma ligger, utom flera andra jernverk, ett af Sveriges största, nemligen Motala mekaniska verkstad, som eger stora filialverkstäder i Norrköping och Göteborg, och som genom en bredspårig banas förbindelse med de öfriga stambanorna kunde för dessa banor blifva af stor nytta. Genom föreslagna utgreningar, å ena sidan till Askersund och å den andra till Norrköping, genom södra Nerikes och norra Östergötlands bruks-distrikter, der äfven ett af Sveriges största och viktigaste jernverk, Finspong, ligger, ökas denna banas vikt för jernhandteringen, derigenom att så godt som alla jernverk i södra Nerike och norra Östergötland kunna draga nytta af densamma, och det hela utgör i korthet ett system, som, sammanbindande norra och södra Sverige, icke allenast lättar jordbrukarens afsättning af hans produkter, utan äfven genom sin betydelse för vår viktigaste industri, eller jernhandteringen, uppfyller ett af denna närings hufvudvillkor för att kunna existera: jag menar lättade kommunikationer.

Jag vågar sålunda i all ödmjukhet föreslå, det Riksdagen täcktes besluta:

att Östra stambanan drages från Nässjö öfver Mjölby och Motala till Hallsberg;

eller, för den händelse Riksdagen skulle besluta att Östra stambanan bör gå från Mjölby öfver Linköping till Norrköping:

att räntegaranti eller understöd till $\frac{1}{4}$:del af byggnadskostnaden — 2,354,000 R:dr — med 588,000 R:dr R:mt beviljas det bolag, som kan komma att bildas för att bygga en s. k. smalspårig jernväg från Motala till Hallsberg förbi Carlsby, Degeersfors, Godgård, Mariedam, Skyllberg och Åsbrohammar.

Nödiga kartor, kostnadsförslager och trafikberäkningar öfver här föreslagna, ej på Statens bekostnad undersökta linier skola tillhandahållas, och begär jag remiss af denna motion till Stats-Utskottet.

Stockholm den 27 Januari 1870.

Andreas Grill.